

Dosarul nr. 2ra-1802/2022
2-21001848-01-2ra-23122022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: S. Suvac)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: I. Țurcan, V. Cotorobai, V. Buhnaci)

ÎNCHEIERE

08 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ecaterina Andronachi,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ștefan Dobă
împotriva Ecaterinei Andronachi cu privire la restituirea avansului, încasarea
dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 01 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 01 ianuarie 2021, Ștefan Dobă a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ecaterinei Andronachi cu privire la restituirea avansului, încasarea
dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 07 februarie 2017 i-a acordat
pârâtei, cu titlu de avans, suma de 20 000 de euro, în legătură cu vânzarea unui bun
în termen de 1 an până la 07 februarie 2018.

A susținut că până la depunerea acțiunii, Ecaterina Andronachi nu i-a vândut
bunul, respectiv, nu și-a executat prestația pentru care a primit avansul, deținând în
continuare, în mod nejustificat, suma de 20 000 de euro.

A relatat că prin recipisa întocmită, pârâta s-a obligat să întoarcă suma de 20
000 de euro în caz de neexecutare a obligației de vânzare a bunului.

Deoarece scadența obligației pârâtei era la 07 februarie 2018, reclamantul a
calculat dobânda de întârziere pentru perioada 08 februarie 2018 - 11 ianuarie 2021
(1069 zile) în sumă de 8 199,18 de euro.

A solicitat încasarea în beneficiul acestuia de la Ecaterina Andronachi, a
avansului în sumă de 20 000 de euro, dobânda de întârziere în mărime de 8 199,18
de euro, precum și cheltuielile de judecată în sumă de 17 877,66 de lei.

Prin hotărârea din 02 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru
s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Ștefan Dobă împotriva
Ecaterinei Andronachi cu privire la restituirea avansului, încasarea dobânzii de
întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată. S-a încasat de la Ecaterina
Andronachi în beneficiul lui Ștefan Dobă suma achitată cu titlu de avans în mărime
de 20 000 de Euro și dobânda de întârziere în mărime de 9 820,60 de Euro, iar în

total suma de 29 820,60 de Euro, echivalentul în lei MD, conform cursului BNM la data executării hotărârii. S-a încasat de la Ecaterina Andronachi în beneficiul lui Ștefan Dobă cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat în sumă de 18 912, 66 lei, precum și cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 6 000 de lei, iar în total suma de 24 912,66 lei

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 15 decembrie 2021, Ecaterina Andronachi a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 01 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Ecaterina Andronachi și s-a menținut hotărârea din 02 decembrie 2021 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ștefan Dobă împotriva Ecaterinei Andronachi cu privire la restituirea avansului, încasarea dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Pentru a decide astfel, prin prisma 8, 9, 512, 514, 666, 667, 668, 704 alin. (1), 195, 199 alin. (1) și (2), 572, 210 alin. (1), 700 alin. (1), 1389 alin. (1), 942 alin. (1) - (2) din Codul civil, în coroborare cu actele cauzei, Colegiul a constatat că la data de 07 februarie 2017 pârâta apelantă Ecaterina Andronachi a întocmit și semnat un înscris (recipisă) potrivit căruia recunoaște faptul transmiterii de către Dobă Ștefan și primirii de către Ecaterina Andronachi a sumei de 20 000 euro cu titlu de avans în temeiul unui acord de intenție (de a înstrăina un bun imobil), iar în caz de neexecutare a înțelegerii în decursul unui an de zile (până la data de 07 februarie 2018) se obligă să restituie avansul primit.

Totodată, Colegiul a atestat că până în prezent pârâta Ecaterina Andronachi nu și-a onorat obligația asumată nici potrivit înțelegerii și nici de restituire a avansului, deși termenul de restituire a acestuia indicat în recipisă a expirat.

Actele cauzei denotă și faptul că Ecaterina Andronachi recunoaște primirea sumei de 20 000 de euro cu titlu de avans, dar consideră că nu a survenit scadența obligației pentru restituirea acestuia.

Raportând dispozițiile normelor materiale aplicabile speței, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul a considerat concluzia instanței de fond una corectă.

În acest sens, Colegiul a învederat că Dobă Ștefan pretinde executarea obligației de către Ecaterina Andronachi, ce rezidă din dovada simplului înscris de restituire a avansului achitat în mărime de 20 000 de euro și care urmează a fi executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit și anume până la data de 07 februarie 2018.

Totodată, urmează a indica că recipisa care are ca obiect o suma de bani este unilaterală, iar pentru ca înscrisul doveditor să aibă forță probantă deplină ca înscris sub semnătura privată, trebuie scris în întregime de către debitor și semnat de către acesta.

Din conținutul acțiunilor concludente ale părților și natura juridică a pretinsului raport litigios Colegiul a dedus că acesta își găsește aplicare în prezenta speță, or, categoria de cauze reglementată de art. 1389 alin. (1) din Codul civil coroborată cu art. 700 alin. (1) din Cod civil, identifică suficientă o declarație scrisă de recunoaștere a unei obligații.

Prin urmare, Colegiul a atestat că instanța de fond corect a stabilit că în prezenta cauză civilă raportul juridic este unul obligațional născut din acordul de

intenție, or simplul înscris întocmit la data de 07 februarie 2017 reprezintă în temeiul art. 700 alin. (1) din Codul civil o dovadă admisibilă a încheierii unui contract între reclamant și pârâtă.

Mai mult decât atât, Codul civil nu conține reguli referitoare la forma contractului, urmând a fi respectate reguli generale cu privire la forma actului juridic.

Totodată, ține de relevat și dispozițiile art. 195 Cod civil, potrivit cărora actul juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile.

Conform art. 199 alin. (1) și (2) Cod civil, consimțământ este manifestarea, exteriorizată de voință a persoanei de a încheia un act juridic.

Consimțământul este valabil dacă provine de la o persoană cu discernământ, este exprimat cu intenția de a produce efecte juridice și nu este viciat.

Prin urmare, semnarea de către apelanta Andronachi Ecaterina a înscrisului olograf din 07 februarie 2017 (f.d. 11) denotă exteriorizarea de către aceasta a voinței și al consimțământului de acceptare a acestuia, accept ce nu poate fi interpretat în detrimentul reclamantului intimat Dobă Ștefan în condițiile în care acesta nu a impus semnarea acestuia de către apelantă, consimțământul acesteia fiind indubitabil la data semnării înscrisului olograf.

Așadar, Colegiul a constatat în prezenta speță legalitatea soluției judecătorești de încasare de la pârâta apelantă a sumei de 20 000 de euro primite de la reclamant cu titlu de avans, în condițiile în care în acest sens a fost întocmit și semnat la data de 07 februarie 2017 un înscris olograf (recipisa) privit ca un contract care dă naștere la obligații reciproce pentru ambele părți, potrivit căruia Dobă Ștefan a transmis, iar Andronachi Ecaterina a primit suma de 20 000 euro cu titlu de avans pentru executarea unei obligații, iar aceasta din urmă recunoaște primirea sumei de 20 000 de euro cu titlu de avans, dar nu și-a onorat obligațiile asumate și nu a restituit avansul primit în termenul convenit, deși termenul de restituire a acestuia indicat în recipisă a expirat.

Totodată, având în vedere că originalul recipisei se află la reclamantul intimat, urmează că avansul nu a fost restituit de către pârâta apelantă Andronachi Ecaterina, or, restituirea avansului urma să fie consemnat în formă scrisă prin restituirea sau nimicirea recipisei.

Astfel, în condițiile în care actele cauzei denotă cu certitudine că pârâta apelantă Andronachi Ecaterina nu și-a executat obligația asumată conform acordului de intenție și nici nu a restituit avansul primit în termenul stabilit în contract, corect a fost încasat din contul acesteia avansul în sumă de 20 000 euro, convertiți în lei moldovenești conform cursului BNM la ziua executării hotărârii.

În această ordine de idei, Colegiul a respins ca fiind declarativ argumentul apelantei Andronachi Ecaterina precum că în recipisă nu este specificat de când începe a curge termenul de prescripție, în condițiile în care în recipisă s-a indicat expres că în situația neîndeplinirii acordului convenit în decursul unui an de zile (02 februarie 2017 - 02 februarie 2018), pârâta apelantă se obligă să restituie suma de 20 000 de euro.

Mai mult decât atât, rămâne lipsită de relevanță judiciară natura obligației la care s-a impus pârâta prin primirea avansului în mărime de 20 000 de euro, în condițiile în care apelanta nu a demonstrat realizarea și îndeplinirea acordului la

care a convenit cu reclamantul intimat, Dobă Ștefan, în termen de 1 an de la semnarea recipisei.

În contextul celor sus indicate, Colegiul apreciază critic și argumentul apelantei precum că instanța de fond a depășit limitele pretențiilor înaintate de reclamant, or reieșind din probatoriul administrat în speță acest argument nu și-a găsit confirmare.

În consecință, Colegiul a apreciat ca fiind declarative argumentele invocate de apelantă care nu generează opozabilitate instanței atât timp cât aceste date nu au fost confirmate prin alte probe relevante și admisibile.

Totodată, instanța de apel a calificat comportamentul apelantei drept o tentativă de distorsionare a adevărului în condițiile pretinsei calității de bunăcredință, or, în acest mod apelanta confirmă că este în cunoștință de cauză vizavi de caracterul doar formal al argumentelor invocate în speță, lipsind suportul factologic justificativ suficient, ce ar exclude dubiile unui observator rezonabil vizavi de aspectele invocate.

Cu referire la dobânda de întârziere în sumă de 8 199,18 de euro pentru perioada 08 februarie 2018 - 11 ianuarie 2021 (1069 de zile), Colegiul a apreciat la fel ca fiind întemeiată, în condițiile în care Andronachi Ecaterina s-a aflat în întârziere de plată.

Conform art. 942 alin. (1) - (2) din Codul civil, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății până la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale. Rata dobânzii de întârziere este egală cu rata prevăzută la art.874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadență obligația pecuniară era purtătoare de dobândă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobânzii de întârziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art. 874 cu rata dobânzii prevăzute de contract.

Astfel, dat fiind că pârâta apelantă Ecaterina Andronachi nu și-a executat obligația de restituire a avansului la expirarea termenului indicat în reclamantul intimat Dobă Ștefan este îndreptățită legal să pretindă și o dobândă de întârziere, or, dobânda prevăzută la art.942 se aplică doar obligațiilor pecuniare și reprezintă o modalitate de despăgubire pentru întârzierea executării obligațiilor pecuniare, considerându-se că are loc folosirea mijloacelor financiare străine.

Așadar, la întârzierea executării obligației, vina debitorului se prezumă, astfel că întârzierea în executarea obligațiilor pecuniare are drept consecință plata dobânzii de întârziere, situație care în speță se atestă, dat fiind că la momentul depunerii cererii de chemare în judecată Andronachi Ecaterina s-a aflat în întârzierea executării obligației, iar dobânda prevăzută de art.942 din Codul civil are un caracter de sancțiune și se aplică pentru perioada în care debitorul se află în întârziere.

Din calculul prezentat de către reclamantul intimat Dobă Ștefan rezultă că dobânda de întârziere este calculată din data de 08 februarie 2018 - 11 ianuarie 2021 (1069 de zile).

La caz, Colegiul observă că obligația este purtătoare de dobândă, se constată tardivitate în executarea obligației, ceea ce presupune în prezenta speță privind

temeinicia cerinței de încasare a dobânzii de întârziere în sumă de 8 199,18 de euro.

Astfel, reclamantul este îndreptățit în circumstanțele prezentei spețe de a cere aplicarea dispozițiilor art. 942 din Codul civil, motiv pentru care Colegiul a considerat întemeiată hotărârea instanței de fond și în această parte, or reclamantul a justificat corectitudinea aplicării în speță a dispozițiilor art. 942 din Codul civil, situație ce determină necesitatea menținerii hotărârii și în partea dobânzii de întârziere,

Prin prisma art. 94 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, în condițiile în care reclamantul a avut câștig de cauză, Colegiul a menținut hotărârea instanței de fond și în partea cheltuielilor de judecată suportate în instanța de fond sub forma taxei de stat în sumă de 18 912,66 lei, precum și a cheltuielilor de acordare a asistenței juridice.

La 08 decembrie 2022, Ecaterina Andronachi, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată ierarhic inferioare la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 01 noiembrie 2022 și a expediat-o participanților la proces la 15 decembrie 2022, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere (f.d. 106), astfel, recursul declarat la data de 08 decembrie 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 23 decembrie 2022, instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței, or, până la data examinării admisibilității, careva referințe în adresa instanței nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ecaterina Andronachi, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ecaterina Andronachi, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes

(cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Ecaterina Andronachi, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ecaterina Andronachi, împotriva deciziei din 01 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat